

Undervisningen må ikke nedprioriteres

Videnskabsminister
Charlotte Sahl-Madsen (Det
Konservative Folkeparti)

Kommentar til Frederik Voetmann Christiansens aktuelle analyse "Er forskningsfinansieringen blevet uddannelsernes værste fjende?", MONA, 2010(2)

Forskningsfinansieringen undergraver undervisningskvaliteten på universiteterne. Det hævder Frederik Voetmann Christiansen i et indlæg i *MONA* med den argumentation at bevillingssystemets sammensætning indvirker på universiteternes fordeling af stillingskategorierne adjunkt og postdoc, hvilket igen indvirker – negativt – på universiteternes prioritering af undervisningsaktiviteter.

Frederik Voetmann Christiansen mener at konkurrenceudsatte forskningsbevillinger kan være medvirkende til at universiteterne øger antallet af postdoc-ansættelser – og at en øget brug af stillingskategorien postdoc kan være med til at forrykke fokus væk fra undervisning og over til forskning.

Jeg vil gerne takke Frederik Voetmann Christiansen for at sætte fokus på undervisningskvaliteten og for at opfordre universitetsledelser og politikere til at overveje hvordan vi kan styrke rammevilkårene for universiteternes undervisningsaktiviteter.

Regeringen ønsker at de studerende skal tilbydes forskningsbaseret undervisning på højeste niveau. Og derfor skal undervisningskvalitet og en kontinuerlig udvikling af de didaktiske aspekter af undervisningen være et højt prioriteret område.

Vi skal have resultater af den fagdidaktiske forskning i spil i alle forelæsningsale, laboratorier og undervisningslokaler. Og underviserne – hvad enten det er professorer, lektorer, adjunkter, postdoc'er eller ph.d.er – skal have mulighed for at forberede deres undervisning og ikke mindst for at udvikle og opgradere deres undervisningskompetencer i hele deres karriereforløb.

Derfor er det også et problem hvis undervisere oplever at undervisningsaktiviteter nedprioriteres, eller at undervisningserfaring ikke er karrieremæssigt fremmende.

Jeg mener dog ikke at det er et korrekt billede der tegnes i Frederik Voetmann

Christiansens indlæg. Eller at ændringer af bevillingssystem og stillingsstrukturer i sig selv vil være en sikker metode til at opnå bedre undervisningskvalitet.

Undervisning i centrum – ikke på sidelinjen

Hvorfor skulle flere postdoc-ansættelser i sig selv forringe universiteternes muligheder for at prioritere kvalitetsudvikling af undervisningen?

Universiteternes kerneopgaver inkluderer *både* forskning og undervisning. Det er universiteterne selv der vælger hvem de ansætter, men de har en forpligtelse til at vælge den bedste ansøger til en given stilling. Derfor er det også uheldigt *hvis* der ved ansættelser generelt kun ses på ansøgerens forskningsresultater. Universitetsansatte skal også have stærke kompetencer inden for undervisning og vidensformidling. Og universiteterne har ansvaret for at sikre at dette er tilfældet.

I den sammenhæng er jeg i dialog med universiteterne om hvorvidt undervisningskompetencerne i højere grad kan sikres vægt i forbindelse med de varige ansættelser.

Den indholdsmæssige ramme for de stillingskategorier der kan benyttes for det videnskabelige personale ved universiteterne, fremgår af cirkulære om stillingsstrukturen for videnskabeligt personale ved universiteterne. Heri er et antal hovedstillinger der fordeler sig på adjunkt-, lektor- og professorniveau. I tråd med universitetets hovedopgaver omfatter alle hovedstillingerne både forskning og forskningsbaseret undervisning.

Postdoc-stillingen kom til i 2005 som afløser for forskningsstipendiaten. I modsætning til en adjunkt har en postdoc ikke krav på pædagogisk opkvalificering. Omvendt er en postdoc dog heller ikke udelukket fra at følge adjunktpædagogikum som Frederik Voetmann Christiansen beskriver det i sin artikel.

Universiteterne fastlægger selv den nærmere fordeling mellem de forskellige opgaver som de ansatte skal løse. Vægtningen mellem de forskellige opgaver kan variere over tid og fra ansat til ansat. Stillingsstrukturen er altså i sig selv ikke til hinder for at universitetet fx skemalægger det samme antal undervisningstimer for en adjunkt som for en postdoc.

Jeg ser dog gerne at de to stillinger i højere grad sidestilles ved en eventuel kommende revision af stillingsstrukturen. Den nuværende stillingsstruktur er blevet til efter drøftelser med Akademikernes Centralorganisation i forbindelse med fusionerne mellem sektorforskningsinstitutioner og universiteterne i 2007.

Afbalanceret bevillingssystem

Frederik Voetmann Christiansen mener at konkurrencen om forskningsmidlerne siden ca. 2005 har lagt et nyt pres på den enkelte forsker. Men gennem de seneste år har

der været relativt små udsving i forholdet 60/40 mellem universiteternes basismidler og den tilskudsfinansierede forskning på universiteterne. Og samtidig er de samlede offentlige forskningsbevillinger steget markant.

Ved evalueringen af universitetsloven i 2009 var der nedsat et uafhængigt internationalt ekspertpanel. Panelet anførte blandt andet at basismidlerne udgør et relativt stort beløb i forhold til de fleste andre europæiske lande, bl.a. vores skandinaviske naboer Norge og Sverige. Panelet fandt det vigtigt at sikre et afbalanceret finansieringssystem der omfatter en betydelig andel basismidler som stilles direkte til rådighed for universiteterne, men som også omfatter en stor del konkurrenceudsatte midler – nogle til "fri" forskning, andre til forskning på forud fastlagte politiske/strategiske forskningsområder.

Dermed giver panelet klar opbakning til regeringens politiske mål om et afbalanceret finansieringssystem.

Undervisningsforum

Det er naturligvis altid væsentligt med fokus på om de bagvedliggende mekanismer – for eksempel bevillingssystemet og stillingsstrukturen – gør det vanskeligt for universiteterne at prioritere deres kerneopgaver på en hensigtsmæssig måde. Ingen er interesseret i at vilkårene for undervisningen på universiteterne vanskeliggøres.

Men jeg er helt uenig når Frederik Voetmann Christiansen bl.a. skriver at det ikke er let at se hvad universiteterne kan gøre for at styrke undervisningen, andet end at lægge pres på politikerne for at få en ændring af den nuværende bevillingspraksis.

Der er adskillige gode eksempler på at universiteternes ledelser ønsker at prioritere undervisningsaktiviteterne. Christiansen nævner selv en række initiativer på Københavns Universitet, herunder undervisningsevaluering, universitetspædagogiske kurser til ph.d.-studerende og brug af undervisningsportfolier ved ansættelser.

Og det er væsentligt at vi opnår en generel styrkelse af universiteternes pædagogiske og didaktiske indsatser så vi også modarbejder opkomsten af kulturer hvor undervisning opleves som en belastning for de ansatte. Det indebærer bl.a. at vi skal styrke den fagdidaktiske forskning og vidensdelingen mellem de faglige miljøer.

Jeg vil som nævnt gerne i dialog med universiteterne om hvordan undervisning kan opprioriteres, herunder hvordan rammeforholdene evt. kan justeres. Derfor har jeg taget initiativ til at samle universiteternes ledelser, de ansvarlige politikere, forskere og undervisere til et undervisningsforum allerede i det tidlige efterår.

Fremover skal det være en årlig begivenhed med det formål at diskutere undervisningskvalitet og undervisningsudvikling. Har vi den viden og forskning der behøves for at kunne udvikle undervisningen på universiteterne? Hvordan anvender vi denne viden til fornyelse og udvikling af undervisningen? Er der tilstrækkelige muligheder

for vidensdeling og samarbejde om undervisningsudvikling? Hvordan styrker vi bedst undervisernes didaktiske kompetencer? Og hvordan sikrer vi at undervisningsindsatser også belønnes og meriteres?

Jeg ser frem til en fortsat dialog om og løbende fokus på undervisningskvalitet og undervisningsudvikling. Det er en helt afgørende indsats for at sikre de kommende kandidat-generationer en universitetsuddannelse der kvalitetsmæssigt er helt i top.